

Konferenca:

'Uvajanje načel in vrednot trajnostnega razvoja v višjem šolstvu'

Vpletanje vrednot in načel trajnostnega razvoja v prakso izobraževanja VSŠ

ali

razmišljanja ravnatelja višje šole, ki ni strokovnjak za trajnostni razvoj,
kako naj zgradi trajnostno višjo šolo

Miran Lampret, univ. dipl. ekon.

VSŠ Lampret consulting Nova Gorica

Šolski center
Novo mesto

VZGOJA IN IZOBRAŽEVANJE ZA TRAJNOSTNI RAZVOJ IMATA V SLOVENIJI OSREDNJE MESTO NA PODROČJU IZOBRAŽEVANJA

To je usmeritev iz slovenskega tematskega krovnega dokumenta MŠŠ iz leta 2007:

- Smernice vzgoje in izobraževanja za trajnostni razvoj od predšolske vzgoje do **douniverzitetnega** izobraževanja;
- Ali višje šole spadajo znotraj tega ali ne, ni bistveno vprašanje. Vsekakor pa smernic, ki bi konkretnije usmerjale višješolsko izobraževanje za trajnostni razvoj ni !
- Smo v “desetletju Združenih narodov za izobraževanje za trajnostni razvoj od leta 2005 do 2014” (UN Decade of Education for Sustainable Development) - opredeljene so ključne akcijske teme in prioritete;
- Izobraževanje za trajnostni razvoj je vseživljenjski proces in znotraj tega ima pomembno mesto tudi višješolsko izobraževanje.

Spirala vseživljenjskega izobraževanja za trajnostni razvoj ...

VSEŽIVLJENSKO UČENJE

za trajnostni razvoj

Predšolska vzgoja

Osnovna šola

Srednja šola

Višja šola

Visoka šola

Podiplomski študij

KAKŠNO JE
POSŁANSTVO VIŠJIH
ŠOL ZNOTRAJ TE
SPIRALE?

Kakšno je torej poslanstvo višjih šol v izobraževanju za trajnostni razvoj ?

Večina slovenskih višjih strokovnih šol ima svoje poslanstvo opredeljeno kot:

.....zagotavljati gospodarstvu in javnemu sektorju usposobljene strokovne kadre za opravljanje pomembnih del v organizacijah....

V duhu trajnostnega razvoja bi torej veljalo poslanstva razčleniti in razširiti:

- Trajnostno usmerjena strokovnost (tu je bilo v višjih šolah storjenega že veliko, primeri dobrih praks na konferenci)
- Poseben poudarek profesionalni poklicni odgovornosti ter etiki in morali pri opravljanju svojega poklica za katerega se dokončno profilirajo študentje višjih šol (to ima izjemen pomen z vidika trajnostnega razvoja)
- Razumevanje osebnih, lokalnih in globalnih vidikov trajnosti
- Podpirati predanost študenta trajnostnemu razvoju na nivoju osebnega opravljanja poklica

Poklicna in poslovna etika je kompetenca, ki jo je prav gotovo možno vključevati v tako rekoč vse kurikularne predmete in je eden temeljev celovite poklicne kompetence višješolskih diplomantov, potrebne za uveljavitev trajnostnega razvoja.

KAKŠNA SO IZHODIŠČA NA KATERIH LAHKO GRADIMO VIŠJE ŠOLE USMERJENE V TRAJNOSTNI RAZVOJ ?

(povzemam predvsem vzpodbudna, so pa tudi zaviralna)

- **Precej vsebinsko sveži in modernizirani bolonjsko prenovljeni programi (ob prenovi je bilo danega, za zatečeno razumevanje trajnostnega razvoja, sorazmerno dosti trajnostnih vsebin)**
- **Precejšna fleksibilnost posameznih kurikulov, ki omogočajo enostavno vpletanje vrednot trajnostnega razvoja v izobraževalni proces;**
- **Na večini programov so predmeti (vsaj eden), ki so “neposredno” povezani s temo trajnostnega razvoja**
- **Dobra povezava in partnerstva višjih šol z gospodarstvom**
- **Veliko predavateljev, ki prihajajo iz realnega gospodarstva**
- **Dobra poklicna profiliranost višješolskih študentov, temelječa na poklicnih standardih;**

Kako torej pristopiti k gradnji »Trajnostne višje šole«?

- Kako vrednote in načela trajnostnega razvoja vplesti v vsakdanjo prakso izobraževalnega procesa?
- Kako ustvariti šolo, ki bo pri svojih študentih neomajno vzpodbujala zavestno odgovornost do sebe in okolja?

? ? ? ? ? ? ? ? ? ? ? ?

Višja šola lahko svojo usmeritev v trajnostni razvoj gradi na:

- prej podanih vzpodbudnih izhodiščih in
- treh stebrih, ki podpirajo trajnostno višjo šolo.

Trije stebri za gradnjo "trajnostne višje šole"

Kakšna naj bo ?

"TRAJNOSTNA VIŠJA STROKOVNA ŠOLA"

KURIKULUM

**KAKŠEN KURIKULUM BO
PODPIRAL TRAJNOSTNO VIŠJO
ŠOLO?**

- usmeriti kurikulum kot celoto proti trajnosti
- vsi kurikularni predmeti so bolj ali manj direktno ali indirektno povezani s trajnostnim razvojem
- interdisciplinarnost in medpredmetno povezovanje
- integrativno procesno usmerjen način izobraže.
- učna sredstva in metode prilagojene trajnostnem razvoju

ŠOLA KOT INŠTITUCIJA

**KAKO NAJ DELUJE VIŠJA ŠOLA KOT
INŠTITUCIJA DA BO DELOVALA
TRAJNOSTNO?**

- se mora trajnostno obnašati kot inštitucija
- delovati trajnostno (energija, ogrevanje, odpadki, papir, trajnostna potrošnja,...)
- vodenje šole in organizacija izobraževalnega procesa
- odnosi na šoli (učitelj-študent; študent-študent; učitelj-učitelj)
- participacija vseh dejavnikov, predvsem študentov
- institucionalne prakse

VPLIV NA OKOLJE

**KAKO NAJ SODELUJE VIŠJA ŠOLA Z
OKOLJEM, DA BO SPODBUJEVALEC
TRAJNOSTNEGA RAZVOJA OKOLJA?**

- višja šola lahko vpliva na več različnih segmentov okolja (ali okolje na šolo):
- ... lokalno okolje šole
- ... gospodarsko partnersko okolje
- ... "poklicno" okolje
- ... širša družbena skupnost
- promoviranje zavedanja o trajnostnem razvoju
- prenos dobrih praks iz partnerskih podjetij

Začeli smo, moramo pa hitreje naprej ...

- Iz še vedno **pretežno okoljsko obarvanega zavedanja** trajnostnega razvoja, se moramo višje šole bolj usmeriti **tudi na socialni in gospodarski vidik** trajnostnega razvoja;
- Pri svojih študentih moramo razvijati v večji meri **profesionalno odgovornost** v duhu trajnostnega razvoja, **ter poklicno etiko in moralo**;
- Več seminarских, projektnih in **diplomskih nalog** mora biti na temo trajnostnega razvoja in temo posledic neetičnega obnašanja v konkretnem poklicu;
- Ponudimo **prosto izbirne predmete** s tematiko trajnostnega razvoja (tudi npr. aktivno državljanstvo, družbena odgovornost, ...)
- Poklicna in poslovna etika je kompetenca, ki jo je prav gotovo možno vključevati **takoj v tako rekoč vse kurikularne predmete** in je eden temeljev celovite poklicne kompetence višješolskih diplomantov;
- Pri študentih je potrebno predvsem **krepiti njihovo celovito dojetje konceptov trajnostnega razvoja** v integraciji okoljskih, gospodarskih ter socialno-družbenih vidikov in posledic razvoja.

Projekt IMPLETUM

Uvajanje novih izobraževalnih programov na področju višjega strokovnega izobraževanja v obdobju 2008-11

- Integriranje tematike trajnostnega razvoja v vse več kurikularnih predmetov in medpredmetno povezovanje na trajnostnih temah in praktičnih primerih;
- Kaj pa vsi ostali akterji, **predavatelji, vodstvo šol, mentorji praktičnega pouka** in drugi, ki študenta aktivno spremljamo med študijem, smo usposobljeni za ne enostavno nalogo povezano z izobraževanjem za trajnostni razvoj?
- Izoblikovati bi bilo potrebno smernice za razvoj trajnostnih višjih šol (ministrstvo);
- **Skupnost višjih šol** bi lahko postala središče in iniciator razvoja trajnostnih višjih šol (izobraževanja za predavatelje; spletna podstran, kjer bi bila objavljena gradiva in primeri dobrih višješolskih praks; izmenjava izkušenj, ...)

Projekt IMPLETUM

Uvajanje novih izobraževalnih programov na področju višjega strokovnega izobraževanja v obdobju 2008-11

Hvala za pozornost!

Kontaktne podatke?

Šolski center
Novo mesto

